

1. सूचनाम् अनुसर्य लिखतु-

[6]

I. अधोलिखितानां वाक्यानां प्रश्न-सूचक- वाक्यानि लिखन्तु ।

यथा- लेखनी अत्र अस्ति । लेखनी कुत्र अस्ति ?

(क) वृक्षः तत्र अस्ति । _____ ?

(ख) देवालयः अन्यत्र अस्ति । _____ ?

(ग) वायुः सर्वत्र अस्ति । _____ ?

(घ) बालकाः एकत्र तिष्ठन्ति । _____ ?

Ans. : (क) वृक्षः कुत्र अस्ति ?

(ख) देवालयः कुत्र अस्ति ?

(ग) वायुः कुत्र अस्ति ?

(घ) बालकाः कुत्र तिष्ठन्ति ?

II. उत्पीठिकायां किम् अस्ति ? किं नास्ति ? इति चित्रं दृष्ट्वा लिखन्तु ।

यथा - उत्पीठिकायां पुस्तकम् अस्ति ।

उत्पीठिकायां घटी नास्ति ।

(लेखनी, चषकः, कूपी, स्यूतः)

Ans. : (क) उत्पीठिकायां लेखनी नास्ति ।

(ख) उत्पीठिकायां चषकः नास्ति ।

(ग) उत्पीठिकायां स्यूतः अस्ति ।

(घ) उत्पीठिकायां कूपी अस्ति ।

III. अधोलिखितेभ्यः वाक्येभ्यः अव्ययपदानि चित्वा लिखन्तु ।

(क) अमितः गृहात् बहिः गच्छति । _____

(ख) एकः वानरः वृक्षस्य उपरि तिष्ठति । _____

(ग) सः फलानि अधः क्षिपति । _____

(घ) तत्र एकः बिडालः अस्ति । _____

Ans. : (क) बहिः

(ग) अधः

(ख) उपरि

(घ) तत्र

* बहुविकल्पी प्रश्नाः

[10]

2. 'अतिथिदेवो भव' इति पाठस्य क्रमः कः?

(A) पञ्चमः

(B) सप्तमः

(C) नवमः

(D) चतुर्थः

Ans. : (B) सप्तमः

3. 'अतिथिदेवो भव' इति कस्य वचनम् अस्ति?

- (A) रामायणस्य (B) महाभारतस्य (C) कालिदासस्य (D) उपनिषदः

Ans. : (D) उपनिषदः

4. अतिथिसेवा केषु अन्तर्भवति?

- (A) पञ्चमहायज्ञेषु (B) नवरत्नेषु (C) वेदेषु (D) नीतिवाक्येषु

Ans.: (A) पञ्चमहायज्ञेषु

5. राधिकायाः गृहे नूतनाः के आसन्?

- (A) बालकाः (B) जनाः (C) अतिथयः (D) जीवाः

Ans. : (C) अतिथयः

6. तन्वी आकृत्या कीदृशी आसीत्?

- (A) असुन्दरी (B) सुन्दरी (C) कोमला (D) स्थूला

Ans. : (B) सुन्दरी

7. राधिका मार्जार्यै किं ददाति?

- (A) जलम् (B) रोटिका (C) मोदकम् (D) क्षीरम्

Ans. : (D) क्षीरम्

8. राधिकां दृष्ट्वा के भीताः न भवन्ति?

- (A) शावकाः (B) जनाः (C) पशवः (D) खगाः

Ans.: (A) शावकाः

9. राधिकायाः कार्यकलापान् दृष्ट्वा का हसति?

- (A) मातामही (B) माता (C) पितामही (D) मार्जारी

Ans. : (C) पितामही

10. 'मृद्धी स्पर्शेन अतीव कोमला अस्ति।' अत्र अव्ययपदं किम्?

- (A) मृद्धी (B) अतीव (C) स्पर्शेन (D) कोमला

Ans. : (B) अतीव

11. राधिकां सधन्यवादं का पश्यति?

- (A) तन्वी (B) मातामही (C) पितामही (D) मार्जारी

Ans. : (D) मार्जारी

12. पाठस्य आधारेण प्रश्नानाम् उत्तराणि एकपदेन लिखन्तु ।

I. राधिका कथं चलति स्म ?

Ans. : कूर्दमाना

II. गृहे कति अतिथयः सन्ति?

Ans. : पञ्च

[6]

III. कां दृष्ट्वा शावकाः भीताः न भवन्ति ?

Ans. : राधिकाम्

IV. मार्जार्याः कति शावकाः ?

Ans. : चत्वारः

V. राधिका मार्जार्यै किं ददाति ?

Ans. : क्षीरम्

VI. चित्रवर्णः कः अस्ति ?

Ans. : शबलः

13. पाठस्य आधारेण प्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखन्तु ।

[12]

I. मार्जारीशावकानां नामानि कानि ?

Ans. : मार्जारीशावकानां नामानि तन्वी, मृद्धी, शबलः भीमः च इति ।

II. राधिका मार्जारीशावकान् किं पाठयति ?

Ans. : राधिका मार्जारीशावकान् पाठयति - जानन्ति किम् ? अतिथिदेवो भव। भवन्तः अपि वदन्तु - 'अतिथि देवो भव' ।

III. विशिष्टाः अतिथयः के?

Ans. : काचित् मार्जारी तस्याः चत्वारः शावकाः च विशिष्टाः अतिथयः ।

IV. पितामही राधिकां किं वदति ?

Ans. : पितामही राधिकां वदति - राधिके ! अतिथयः कदा आगच्छन्ति इति न जानीमः । किन्तु यदा ते अत्र आगच्छन्ति तदा तेषाम् एतादृशी सेवा करणीया ।

V. मार्जारी कदा राधिकायाः पृष्ठतः आगच्छति ?

Ans. : यदा राधिका शावकानां समीपं गच्छति चेत् मन्दं मन्दं पृष्ठतः मार्जारी आगच्छति ।

VI. मार्जार्याः शावकाः कीदृशाः सन्ति?

Ans. : तन्वी आकृत्या सुन्दरी, मृद्धी स्पर्शेन अतीव कोमला, शबलः चित्रवर्णः तथा च भीमः किञ्चित् स्थूलः । मार्जार्याः शावकाः एतादृशाः सन्ति ।

* उचितैः अर्थैः सह मेलनं कुरुत-

[4]

14.	'क'	'ख'
(i)	अहोरात्रम्	शनैः शनैः
(ii)	मन्दं-मन्दम्	अहर्निशम्
(iii)	वारं-वारम्	सम्पूर्ण दिनम्
(iv)	आदिनम्	पुनः पुनः

Ans. :

	'क'	'ख'
(i)	अहोरात्रम्	अहर्निशम्
(ii)	मन्दं-मन्दम्	शनैः शनैः

(iii) वारं-वारम्	पुनः पुनः
(iv) आदिनम्	सम्पूर्ण दिनम्

15. गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत-

[6]

I. राधिका एषु दिनेषु कूर्दमाना एव चलति । यतः गृहे नूतनाः अतिथयः सन्ति । ते च विशिष्टाः सन्ति । माता, पुत्रौ पुत्र्यौ च मिलित्वा ते तत्र पञ्च सन्ति । अहोरात्रं तस्याः चिन्ता एकत्र एव । गृहस्य छद्याः उपरि । तत्र एव तस्याः मनः अस्ति । कुतूहलम् अस्ति के ते इति ? ते न अन्ये, काचित् मार्जारी तस्याः चत्वारः शावकाः च । आम्, एव विशिष्टाः अतिथयः । सा तु तेषां नामानि अपि चिन्तितवती - तन्वी, मृद्धी, शबलः, भीमः च इति ।

I. एकपदेन उत्तरत-

(i) मार्जार्याः कति शावकाः ?

(ii) चित्रवर्णः का अस्ति ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(i) विशिष्टाः अतिथयः के सन्ति?

III. निर्देशानुसारं उत्तरत-

(i) 'विशिष्टः' इति पदस्य विलोमशब्दं लिखत ।

(क) सामान्यः (ख) अतिविशिष्टः (ग) उच्चतर (घ) निम्नतर

(ii) 'शावकाः' इत्यत्र का विभक्तिः ?

(क) द्वितीया (ख) प्रथमा (ग) तृतीया (घ) षष्ठी

Ans. : I. (i) चत्वारः (ii) शबलः

II. मार्जारी, तस्याः चत्वारः शावकाः च विशिष्टाः अतिथयः सन्ति ।

III. (i) (क) सामान्यः (ii) (ख) प्रथमा

Student Bro